

OKVIR HUMANITARNE ODGOVORNOSTI DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija

Decembar 2009

DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija snažno usmeravaju svoje aktivnosti ka trajnom ispunjenju vizije, koju je rukovodstvo DSI razvilo početkom 2008 godine:

“Nijedno raseljeno lice neće ostati bez pomoći kada je reč o pronalaženju zaštite i trajnih rešenja.”

1. Kratak opis regionalnih programa terenskih kancelarija/glavne kancelarije

Nekoliko godina je prošlo od završetka sukoba koji su uticali na države i stanovništvo bivše Jugoslavije, ali razna nerešena pitanja i dalje utiču na stabilnost i prosperitet regiona. Situacija na zapadnom Balkanu je jedna od najdugotrajnih izbegličkih kriza u svetu.

U poslednjih nekoliko godina, značajni naponi su preduzeti od strane Vlade Republike Srbije, Evropske komisije (ECHO, EAR i Delegacija evropske komisije) i međunarodne zajednice u cilju promovisanja i podrške realizaciji trajnih rešenja za izbeglice i raseljena lica. Postignuti su uspešni rezultati i značajan broj raseljenih lica je podržan u ponovnom otpočinjanju dostojanstvenog života. Ipak, procenjene potrebe raseljenih lica su i dalje visoke i kritične, što dovodi do potreba za neprekidnim praćenjem raseljeničke populacije u cilju podrške realizacije odgovarajućih i održivih rešenja.

Dalji napredak u rešavanju situacije u kojoj se nalaze izbeglice i raseljena lica u Srbiji, Crnoj Gori i Makedoniji doprineće uklanjanju jedne od ključnih prepreka za razvoj stabilnosti i prosperiteta Zapadnog Balkana, približavajući se procesu priključenja Evropskim integracijama.

2. DSI ciljevi, partneri i akteri u oblasti sprovođenja programa

Ciljevi

DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija nastoji da se uključi u sva relevantna humanitarna pitanja, promovišući vrednosti, politiku i kapacitete koji doprinose ljudskim pravima i mirnom rešavanju konflikta.

Opšti cilj, kojem programi i operativne aktivnosti streme, imaju za cilj da doprinosu razvoju trajnih rešenja za izbeglice i interno raseljena lica.

Specifični cilj je podrška izbeglicama da bi se postigla održiva integracija, kao i pružanje pomoći interno raseljenim licima, radi poboljšanja njihovih uslova života u Srbiji ili povratka / integracije na Kosovu, kao mestu njihovog porekla.

Partneri i akteri

Jedno od glavnih strateških opredeljenja u programima je angažovanje partnera u sprovođenju programa, a koje karakteriše kvalitet, profesionalizam i efikasnost. Dobra praksa i stečena znanja redovno su neodvojivi deo u aktivnom oblikovanju i implementaciji programa.

Svi akteri koji su uključeni u pripremu/oblikovanje/implementaciju programskih/operativnih aktivnosti, izražavaju punu podršku i spremnost da doprinesu u okviru svojih mogućnosti, obezbeđujući najviši stepen lokalnog učešća u ishodima projekta:

- » Komesarijat za izbeglice Republike Srbije
- » Ministarstvo za Kosovo i Metohiju
- » Ministarstvo rada i socijalne politike Republike Srbije
- » Ministarstvo zdravlja Republike Srbije
- » Republički fond za penzijsko-invalidsko osiguranje
- » UNHCR
- » EK i EAR
- » SAD Državno odeljenje, Biro za populaciju, izbeglice i migraciju
- » Vlada Danske ENR program)
- » Crveni krst Srbije
- » Srpski savet za izbeglice
- » Kancelarija UN-a Beograd
- » Praxis i ostale pravne NVO
- » OEBS
- » PISG Administrativni i sudski organi
- » UNMIK,
- » EULEX
- » Ostale međunarodne organizacije (Intersos, Help, EP, SRDE, itd)
- » 10 udruženja raseljenih lica okupljenih u mrežu UNIJA
- » Unija M, itd...

3. Organizaciona šema DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija, uključujući i funkcije zaposlenih

Anex 1 u prilogu – Organizaciona šema

4. Lokalni spoljni i unutrašnji standardi, kodeksi itd., na koje se DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija obavezuju

Danski savet za izbeglice primenjuje pristup zasnovan na pravima ljudi uključujući svoje osnovne principe u sve programe i operativne aktivnosti DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija, kao i u svim fazama humanitarnih akcija kako je i navedeno u viziji i mandatu DSI. U skladu sa svojim obavezama DSI pokazuje potpunu odgovornost prema svojoj ciljnoj grupi korisnika kao i prema svim relevantnim akterima obezbeđujući širok i odgovarajući pristup informacijama, otvoren i transparentan proces selekcije, značajno učešće relevantnih strana i pravilno ustanovljene procedure za podnošenje prigovora u svim fazama planiranja/implementacije/monitoringa tekućih aktivnosti.

Na političkom i međunarodnom nivou DSI lobira i zagovara u strukturama vlasti, međunarodnim organizacijama i kod donatora kontinuiranu usmerenost na prava izbeglica i interno raseljenih lica i trajna rešenja u skladu sa Nacionalnom strategijom Vlade Republike Srbije, prioritetima Vlade Srbije i principima sadržanim u Sporazumu o evropskom partnerstvu.

Mandat, kao i sva osnovna strateška dokumenta DSI International, u potpunosti se poštuju od strane DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija uključivanjem ključnih međunarodnih instrumenata koja se odnose na izbeglice i raseljena lica, a to su:

- » Konvencija iz 1951 i Protokol iz 1967 u vezi sa statusom izbeglica;
- » Vodeći principi iz 1998 o internoj raseljenosti;
- » Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;
- » Ženevska konvencija iz 1949; I
- » Osnovni principi Međunarodnog crvenog krsta i pokreta crvenog krsta i nevladinih organizacija (NVO) za pomoć u katastrofama;
- » SPHERE humanitarni statut i minimum standarda u akcijama povodom katastrofa; i
- » HAP principi odgovornosti i humanitarne usaglašenosti koje su suština Partnerstva humanitarne odgovornosti (HAP-I), a čiji je DSI potvrđeni član.

5. Učešće korisnika

Informacije za korisnike

DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija, sve informacije o misiji DSI, programima, organizacionoj strukturi, okviru odgovornosti, planovima programskih i projektnih aktivnosti, stavlja na raspolaganje ciljanim korisnicima. Ovo se sprovodi uz pomoć različitih mehanizama: DSI internet stranice, internet stranica partnera DSI-a, informativnih panoa/oglasnih tabli DSI-a i partnera, osoblja kancelarije i osoblja na terenu kroz TV/radio emitovanja, izjave za medije, prezentacije programa, sastanke na nivou opština/zajednica, informacione aktivnosti, kao i bogato dizajniran informativni materijal (leci i informatori) dostupnih u informativnim centrima. Program pravne pomoći pripremio je trojezičnu brošuru da bi se obezbedila dostupnost informacijama o projektu za raseljena lica iz najugroženijih grupa.

Učešće korisnika

Zauzimanjem i usmerenom primenom pristupa učešća, DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija, konsultuju i uključuju svoje korisnike u dizajn, planiranje, identifikaciju korisnika/selekciju, implementaciju programa, pružajući jasne smernice o relevantnim pitanjima. Organizacija, takođe, neprekidno vodi otvorene i transparentne intervjuue o proceni stanja, informativne sastanke, terenske aktivnosti u kolektivnim centrima i privatnom smeštaju, kao i javne prezentacije projekata koje uključuju raseljena lica u Srbiji, Crnoj Gori i Makedoniji, kao i udruženja raseljenih lica i sve relevantne aktere u krizom zahvaćenoj zajednici.

Postupak rešavanja prigovora

DSI Srbija, Crna Gora i Makedonija organizovao je 5 seminara i prezentacija o humanitarnoj odgovornosti i proceduri za rešavanje prigovora korisnika, koji su uključili DSI i osoblje izvršnih partnera, obučavajući ih o efikasnom širenju informacija korisnicima, o načinu podnošenja prigovora, načinu davanja odgovora na prigovor, kao i odgovornosti DSI/izvršnih partnera DSI prema odlukama i akcijama tokom implementacije projekta.

6. Tekući projekti, njihovi ciljevi, korisnici, nadležne vlasti i izvršni partneri

Naziv projekta:	Obezbeđivanje informacija i organizovanje povratka manjina na Kosovo
Oblast rada:	Program prekograničnog povratka (regionalno)
Donator:	BPRM
Krajnji cilj:	Podrška procesu odlučivanja na osnovu

	dobre obaveštenosti za ukupno 3696 raseljenih lica u Makedoniji, Crnoj Gori i Srbiji u cilju realizacije trajnih rešenja, kao i pružanje pomoći u održivom povratku na Kosovo za 60 porodica.
Korisnici:	Raseljena lica
Nadležne vlasti:	UNHCR, UNDP, MRO s, udruženja I/RL, BRC, Mercy Corps, KPS, KFOR
Izvršni partner(i):	nema

Naziv projekta	Podrška raseljenim licima u realizaciji trajnih rešenja
Oblast rada	Projekat prekograničnog prelaska raseljenih lica
Donator:	UNHCR
Krajnji cilj:	Proces odlučivanja raseljenih lica u cilju ostvarivanja trajnih rešenja se unapređuje njihovim aktivnim učešćem. Podrška raseljenim licima da donesu slobodnu odluku na osnovu dobre informisanosti o željenom trajnom rešenju.
Korisnici:	IRL
Nadležne vlasti:	Ministarstvo za Kosovo i Metohiju Republike Srbije, Vlasti na Kosovu, KFOR
Izvršni partner(i):	Mreža UNIJA / 2 Udruženja IRL

Naziv projekta	Pomoć najugroženijim izbeglicima, raseljenim licima i mandatnim izbeglicama u Srbiji
Oblast rada	Medicinski program
Donator:	UNHCR
Krajnji cilj:	Opšti cilj ovog projekta je obezbeđivanje pomoći najugroženijim raseljenim licima i izbeglicama, uključujući mandante izbeglice podržane od strane UNHCR, kao i pružanje pomoći raseljenim licima i izbeglicama u procesu integracije u postojeći zdravstveni sistem i na taj način potpomaganje procesa ostvarivanja trajnih rešenja.
Korisnici:	Najugroženija raseljena lica/izbeglice/ mandatne izbeglice podržane od strane UNHCR
Nadležne vlasti:	Ministarstvo zdravlja Republike Srbije, Zdravstveni osiguravajući fond, Komesar za izbeglice
Izvršni partner(i):	nema

Naziv projekta	Podrška izbeglicama u realizaciji trajnih rešenja
-----------------------	--

Oblast rada	Integracija izbeglica i poboljšanje životnih uslova raseljenih lica
Donator:	UNHCR
Krajnji cilj:	<p><u>Opšti cilj</u> projekta je podrška raseljenim licima koji trenutno žive u Srbiji u donošenju slobodnih odluka na osnovu dobre obaveštenosti o željenom trajnom rešenju.</p> <p><u>Specifični ciljevi</u> projekta su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podrška raseljenim licima u Srbiji da da steknu povoljnije stambene uslove života kroz komponentu Samo-pomoći; - obezbeđivanje finansijske pomoći, pomoći u vidu granta za sticanje dohotka i stambene podrške za raseljena lica i staračka domaćinstva u okviru komponente 'Inicijativa za spajanje domaćinstava;' - poboljšanje životnih uslova raseljenih lica kroz grantove za sticanje dohotka i treninzi u okviru dohodovnih aktivnosti.
Korisnici:	Izbeglice, IRL i najugroženije staračke porodice domicilnog stanovništva.
Nadležne vlasti:	Opštine – lokalne vlasti, Komesarijat za izbeglice, Centar za socijalni rad.
Izvršni partner(i):	“SRDE” Beograd za komponentu 'Inicijativa za spajanje domaćinstava i dohodovne aktivnosti.

Naziv projekta	Podrška izbeglicama i raseljenim licima u Srbiji u poboljšanju životnih uslova i ostvarivanju trajnih rešenja.
Oblast rada	Integracija za izbeglice i poboljšanje životnih uslova za raseljena lica i najugroženije pojedince u okviru domaćeg stanovništva.
Donator:	Evropska zajednica – Komisija Evropske zajednice koju predstavlja Delegacija Republike Srbije.
Krajnji cilj:	<p><u>Opšti cilj</u> projekta je doprinos ostvarivanju trajnih rešenja za izbeglice i raseljena lica. Specifični cilj projekta je podrška izbeglicama u postizanju održive lokalne integracije i raseljenim licima u poboljšanju njihovih životnih uslova u Srbiji.</p> <p>DSI obezbeđuje izbeglice, raseljena lica i najugroženije pojedince u okviru domaćeg</p>

	stanovništva sa pojedinačnim stambenim rešenjima i unapređuje njihove mogućnosti za sticanje dohotka kroz pojedinačan pristup i pristup učešća.
Korisnici:	Izbeglice, raseljena lica i najugroženije domicilno stanovništvo.
Nadležne vlasti:	Opštine – lokalne vlasti, Komesarijat za izbeglice Republike Srbije
Izvršni partner(i):	“Bozur” Smederevska Palanka za dohodovne aktivnosti.

Naziv projekta	Trajna rešenja za izbeglice i raseljena lica
Oblast rada	Program prekograničnog prelaska (Crna Gora)
Donator:	Evropska komisija
Krajnji cilj:	<u>Opšti cilj</u> je doprinos rešavanju pitanja izbeglica u Crnoj Gori ostvarivanjem trajnih rešenja. <u>Specifični</u> cilj projekta je lakši pristup raseljenih lica konkretnim i tačnim informacijama o uslovima povratka na Kosovo, pružanje pomoći prilikom aktivnosti prekograničnog prelaska, upućivanje na povratak i pružanje osnovne pomoći pri povratku.
Korisnici:	Raseljena lica.
Nadležne vlasti:	BRC, UNHCR, UNDP, lokalne vlade i zajednice na Kosovu, Mercy Corps, Ministarstvo za zajednice i povratak na Kosovo, MCR, OSCE, KFOR, KPS, Udruženja interno/raseljenih lica
Izvršni partner(i):	HELP

Naziv projekta	Pravna pomoć insitucijama Vlade Srbije koje se bave izbeglicama i raseljenim licima
Oblast rada	Pravna pomoć raseljenim licima sa Kosova
Donator:	Evropska unija
Krajnji cilj:	Sveobuhvatni cilj je pružanje pomoći interno raseljenim licima i ugroženim grupama sa Kosova da povrate i zaštite svoja imovinska prava obezbeđivanjem pravne pomoći i informacija jačanjem kapaciteta Vlade Srbije u datoj oblasti.
Korisnici:	Raseljena lica, Ministarstvo za Kosovo i Metohiju, Komesarijat za izbeglice
Nadležne vlasti:	Ministarstvo za Kosovo i Metohiju, Komesarija za izbeglice, PISG

	Administrativna i sudska tela, UNMIK, EULEX
Izvršni partner(i):	nema formalnih partnerstava u širenju informacija i upućivanju klijenata sa 'Inicijativom za razvoj i saradnju' (IDC), Centar za manjinska prava, Ekumenska humanitarna organizacija (EHO), Udruženje Roma Velika Plana, UNIJA,
7. Plan unapređenja odgovornosti za 2009-2010	

» Zaposleni DSI i izvršni partneri imaju bolje razumevanje i praktično znanje HAP standarda, postupaka i normi;

» Organizacija uspostavlja proces neprekidnog unapređivanja 'Okvira humanitarne odgovornosti', u potpunosti upotrebljivan 'Okvir humanitarne odgovornosti' i sistem kvalitetnog rukovođenja;

» Organizacija dalje razvija i koristi pristup učešća u svim fazama implementacije programa kroz traženje potpune saglasnosti korisnika za primljene informacije. Organizacija unapređuje postojeći informacioni sistem o projektnim planovima i izveštajima o napredovanju o kojima će korisnici biti upoznati;

» Znanja i veštine administrativnog/operativnog/programskog osoblja DSI su unapređena, a identifikovane i na odgovarajući način zadovoljene su razvojne potrebe. Program Danskog Saveta na Zapadnom Balkanu osigurava pravovremenu i adekvatnu implementaciju Strategiju unutrašnjeg treninga za 2010 godinu;

» Postupak prigovora zaposlenih postaje operativan, dostupan, bezbedan i efikasan sistem za brzo iznalaženje rešenja. Bilo koji novi zaposleni/izvršni partner blagovremeno su upoznati sa postupkom prilaganja prigovora.

